

Asia: VN/19967/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot esitysluonnoksen 1. lakiehdotukseen (Laki luotonostajista ja luotonhallinnoijista)

-

Huomiot esitysluonnoksen 2. lakiehdotukseen (Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun muuttamisesta)

-

Huomiot esitysluonnoksen 3. lakiehdotukseen (Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta)

Positiivinen luottotietorekisteri on Verohallinnon Tulorekisteriyksikön ylläpitämä rekisteri, joka on otettu käyttöön keväällä 2024. Luotonantajat ja muut ilmoitusvelvolliset toimijat ovat velvollisia ilmoittamaan rekisteriin ensimmäisessä vaiheessa myöntämiensä ja omistamiensa kuluttajaluottojen tiedot ja joulukuusta 2025 vuodesta 2026 alkaen myös muiden luonnollisten henkilöiden kuin kuluttajien luottojen tiedot.

Positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain mukaan edellä kuvattuja ilmoitusvelvollisia toimijoita ovat muiden ohella Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut valvottavat. Em. momentin mukaan valvottavalla tarkoitetaan finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 - 4 momentissa tarkoitettua yhteisöä, laitosta ja elinkeinonharjoittajaa.

Lain positiivisesta luottotietorekisteristä 16 §:n mukaiset ilmoitusvelvolliset ilmoittavat luottotietorekisteriin tiedot lain 6 §:n mukaisista henkilöille myöntämistään luotoista sekä luotoissa tapahtuneista muutoksista. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi lyhennykset ja luottosopimuksen muutokset.

Luonnoksen mukaan lakia finanssivalvonnasta muutettaisiin alla olevalla tavalla siten, että 4 §:n mukaisiin toimilupavalvottaviin lisättäisiin valvottajaksi luotonhallinnoijat.

Luonnos muutoksesta:

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

7) luotonostajista ja luotonhallinnoijista annetun lain (/) 3 §:ssä tarkoitettua luotonhallinnoijaa;

Kyseisellä lisäyksellä on merkitystä Verohallinnon Tulorekisteriyksikön ylläpitämän positiivisen luottotietorekisterin ilmoitusvelvollisuuteen.

Lain positiivisesta luottotietorekisteristä (739/2022) mukaisesti, toimilupavalvottavalla on velvollisuus ilmoittaa lain 6 §:n mukainen luotto ja sen muutokset positiiviseen luottotietorekisteriin.

Lain positiivisesta luottotietorekisteristä 16 § 1 mom. 1 kohta:

Velvollisuus tietojen ilmoittamiseen positiiviseen luottotietorekisteriin on kuluttajaluottojen ja niihin rinnastuvien luottojen osalta seuraavilla elinkeinonharjoittajilla (ilmoitusvelvollinen):

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettulla valvottavalla

Yllämainitun mukaisesti esitetyllä muutoksella laajennettaisiin ilmoitusvelvollisia elinkeinonharjoittajia ja tämä voi johtaa epäselviin tilanteisiin ainakin seuraavissa tunnistetuissa tapauksissa.

Kahden päällekkäisen ilmoittajan ongelma:

Luonnoksen osalta jää epäselväksi, että kuka ilmoittaa luotosta jos luoton omistaa 16 §:n mukainen ilmoitusvelvollinen ja luotonhallinnoijalle määrätään rinnakkainen ilmoitusvelvollisuus. Esimerkiksi tilanteessa jossa Pankki AB antaa luoton A luotonhallinnoijan XX hallinnoitavaksi, luoton omistus ja ilmoitusvelvollisuus nykyisellään säilyisi Pankki AB:llä, koska kyseessä toimilupavalvottava luoton omistaja. Ehdotusluonnoksen mukaan esimerkkitilanteessa myös luotonhallinnoija XX olisi ilmoitusvelvollinen, koska olisi toimilupavalvottava elinkeinonharjoittaja ja myös Pankki AB olisi velvollinen ilmoittamaan luoton muutoksista. Tällöin syntyy ristiriita sen osalta, kuka ilmoittaisi luoton tällaisessa tilanteessa. Nykyisellään ilmoitusvelvollisuus on luoton myöntäjällä, tai jos saatava on siirretty, sillä, jolle luotonantajan oikeudet ovat siirtyneet.

Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvien luottojen ostajat kuuluvat nykyisellään ilmoitusvelvollisuuden piiriin 16 §:n 3 momentin perusteella, sillä ilmoitusvelvollisia ovat elinkeinonharjoittajat, joille ilmoitettavasta luottosopimuksesta johtuvat luotonantajan oikeudet ovat siirtyneet. Ilmoitusvelvollisuus on riippumaton siitä, onko kysymyksessä nyt ehdotettavassa laissa tarkoitettu luottolaitoksen myöntämä järjestämätön luotto.

Ilmoitettavan tietosisällön ongelma:

NPL direktiivin voimaansaattava lakiluonnos on soveltamisalaltaan rajoitettu koskemaan järjestämättömäksi vastuuksi luokiteltujen luottolaitoksen tekemien luottosopimusten mukaisten luotonantajan oikeuksien tai itse luottosopimuksen ostamista ja hallinnointia ostajan puolesta.

Esityksen mukaisesta sääntelystä kuitenkin seuraa, että kaikki positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 6 §:n mukaiset luotonhallinnoijan hallinnoimat luotot tulisi ilmoittaa positiiviseen luottotietorekisteriin, vaikka luoton olisi myöntänyt joku muu kuin lain 16 §:n mukainen ilmoitusvelvollinen. Näin siksi, että positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 16 §:ssä säädetty ilmoitusvelvollisten joukko on määritelty organisaation luonteen perusteella, eikä siinä ole rajoituksia valvottavan toiminnan sisältöön nähden. Onko tämä ollut sääntelyn tarkoitus?

Onko mahdollinen luotonhallinnoijien ilmoitusvelvollisuus ollut tarkoitus rajata koskemaan pelkästään järjestämättömiä luottolaitosten myöntämiä luottoja? Entä jos luotonhallinnoijalla on hallinnoitavanaan myös muunlaisia ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvia luottoja, kuin luotonostajista ja luotonhallinnoijista annettavan lain 3 §:ssä tarkoitettuja luottoja?

Huomiot esitysluonnoksen 4. lakiehdotukseen (Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain muuttamisesta)

-

Huomiot esitysluonnoksen 5. lakiehdotukseen (Laki kuluttajansuojalain 7 ja 7a luvun muuttamisesta)

-

Huomiot esitysluonnoksen 6. lakiehdotukseen (Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta)

-

Huomiot esitysluonnoksen 7. lakiehdotukseen (Laki arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta)

-

Esitysluonnoksen vaikutusarvioita koskevat huomiot

Esityksen vaikutusarvioinnissa tulisi huomioida uusi luotonhallinnoijien velvollisuus ilmoittaa tiedot positiiviseen luottotietorekisteriin, sekä luotonhallinnoijille syntyvä ilmoitusten antamiseen liittyvä hallinnollinen taakka ja mahdolliset rekisterinpitäjälle tulevat järjestelmän kehittämiseen liittyvät kustannukset. Esityksestä puuttuvat perustelut ilmoitusvelvollisten piirin laajentamisesta, jonka vuoksi epäselväksi jää onko tämä ollut ehdotettavan sääntelyn tarkoitus. Jos ilmoitusvelvollisuutta haluttaisiin rajata, se tulisi tehdä positiivisesta luottotietorekisteristä annetussa laissa.

Esityksessä tulisi arvioida myös luotonhallinnoijien käytössä olevat ilmoitusvelvollisuuden alaiset tiedot, jotta tietojen ilmoittaminen olisi mahdollista lain edellyttämällä tavalla. Luottojen rekisteriin ilmoitettavasta tietosisällöstä säädetään lain (739/2022) 7- 13 §:ssä.

Kansallisen liikkumavaran käyttämistä ja vaihtoehtoisia toteuttamistapoja koskevat huomiot

-

Muut mahdolliset huomiot hallituksen esityksestä

-

Vuori Pirkko
Verohallinto

Kurth Matti
Verohallinto - Tulorekisteriyksikkö